

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

ОДЕСЬКА НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ ХАРЧОВИХ ТЕХНОЛОГІЙ

**НАВЧАЛЬНО-НАУКОВИЙ ІНСТИТУТ ПРИКЛАДНОЇ ЕКОНОМІКИ ТА
МЕНЕДЖМЕНТУ ІМ. Г.Е. ВЕЙНШТЕЙНА**

МАТЕРІАЛИ

VIII МІЖНАРОДНОЇ НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ

15 – 16 жовтня 2020 р.

**ЕКОНОМІЧНІ ТА СОЦІАЛЬНІ АСПЕКТИ
РОЗВИТКУ УКРАЇНИ НА
ПОЧАТКУ XXI СТОЛІТТЯ**

Одеса

УДК: 338.43:316.502(477)

Економічні та соціальні аспекти розвитку України на початку XXI століття. Матеріали VIII Міжнародної науково-практичної конференції 15-16 жовтня 2020 р. Одеса: Одеська національна академія харчових технологій, 2020. – 280 с.

У матеріалах конференції знайшли відображення економічні та соціальні аспекти розвитку України на початку XXI століття. Були запропоновані шляхи вирішення найактуальніших та нагальних проблем багатьох сфер сучасного бізнесу та новітні управлінські технології в сучасних турбулентних умовах існування підприємств. В доповідях особлива увага приділялась прикладному характеру досліджень та їх впливу на поліпшення економічної ситуації в країні.

Редакційна колегія:

Агеева І.М. - к.е.н., доц., Басюркіна Н.Й. - д.е.н., доц., Купріна Н.М. - к.е.н., доц., Лагодієнко В.В. – д.е.н., проф., Немченко В.В. - д.е.н., проф., Павлов О.І. - д.е.н., проф., Рогатіна Л.П. - д.е.н., доц., Савенко І.І. - д.е.н., проф., Ніколюк О.В. – д.е.н., доц., Каламан О.Б. – к.е.н., доц., Мельник Ю.М. – д.е.н., доц.

ДЕЯКІ ФАКТОРИ ВПЛИВУ НА ФОРМУВАННЯ ГРОМАДЯНСЬКОЇ ІДЕНТИЧНОСТІ СТУДЕНТСЬКОЇ МОЛОДИ

Черняк Г.А. к. і. н., доцент

Одеська національна академія харчових технологій

Про проблему громадянської ідентичності, особливо, з урахуванням її етнічної і конфесійної складових, широко заговорили в зв'язку з обговоренням і прийняттям державних освітніх стандартів. В числі головних пріоритетів поставили перед закладами вищої освіти завдання формування основ громадянської ідентичності студентів.

Ідентичність - це властивість психіки людини в концентрованому вигляді виражати для нього те, як він уявляє собі свою приналежність до тієї чи іншої групи або спільноти [1, с. 37].

Відомо, що кожен індивід шукає себе одночасно в різних вимірах - гендерному, професійному, національному, релігійному, політичному і т. п. Самоідентифікація відбувається як через самопізнання, так і через порівняння з тією або іншою людиною, як втіленням притаманних певній групі або спільноті властивостей. «Під ідентифікацією розуміють інтегрованість людини і суспільства, їх здатність до усвідомлення своєї самототожності у відповіді на питання: хто я такий?» [2, с.14].

Структура будь-якого виду громадянської ідентичності включає в себе декілька компонентів:

- когнітивний (знання про приналежність до даної соціальної спільноти);
- ціннісно-смісловий (позитивне, негативне чи амбівалентне (байдуже) ставлення до власності);
- емоційний (прийняття або неприйняття своєї приналежності);
- діяльнісний (реалізація своїх уявлень про приналежність до цієї спільноти в соціально значущих діях) [2, с.15].

Громадянська ідентичність - одна зі складових соціальної ідентичності особистості. Поряд з цивільною ідентичністю, в процесі становлення особистості формуються інші види соціальної ідентичності - статева, вікова, етнічна, релігійна, професійна, політична і т. д.

Громадянська ідентичність виступає як усвідомлення приналежності до спільноти громадян тієї чи іншої держави, що має для індивіда значимий зміст, і засноване на ознаку громадянської спільноти, що характеризує її як колективного суб'єкта.

Узагальнюючи дані формулювання можна визначити громадянську ідентичність як свідомість приналежності до спільноти громадян тієї чи іншої держави, які мають для індивіда значимий зміст, як феномен надіндивідуальних свідомості, ознака (якість) цивільної спільноти, що характеризує її як колективного суб'єкта [3, с. 118].

Становлення громадянської ідентичності визначається не тільки фактом громадянської належності, але тим ставленням і переживанням, з якими пов'язана ця приналежність. Громадянська ідентичність тісно пов'язана з потребою у встановленні зв'язків з іншими людьми і включає в себе не тільки усвідомлення індивідом своєї належності до громадянської спільності, а й сприйняття значущості цієї спільності, уявлення про принципи і засади даного об'єднання, прийняття поведінкової моделі громадянина, усвідомлення цілей і мотивів діяльності, уявлення про характер взаємовідносин громадян між собою [3, с. 607].

Серед чинників становлення і підтримки колективної суб'єктивності громадянської спільності найбільш значущі:

1) спільне історичне минуле (загальна доля), вкорінюється і легітимізує існування цієї спільноти, що відтворюється в міфах, легендах і символах;

2) самоназва громадянської спільності;

3) спільну мову, що є засобом комунікації і умовою вироблення поділюваних смислів і цінностей;

4) загальна культура (політична, правова, економічна), побудована на певному досвіді спільного життя, яка фіксує основні принципи взаємовідносин всередині спільності та її інституційного устрою;

5) переживання даними спільнотою спільних емоційних станів, особливо пов'язаних з реальними політичними діями [3, с.455].

Таким чином можна визначити громадянську ідентичність як свідомість приналежності до спільноти громадян тієї чи іншої держави, які мають для індивіда значимий зміст, як феномен надіндивідуальних свідомості, ознака (якість) цивільної спільності, що характеризує її як колективного суб'єкта. Тому над цим напрямком наукових досліджень потрібно ще багато працювати.

Література

1. Баклушинский С.А. Развитие представлений о понятии социальная идентичность // Этнос. Идентичность. Образование: труды по социологии образования/ Под ред. В.С. Собкина. М. – 1998. – 350 с.

2. Федотова Н.Н. Толерантность как мировоззренческая и инструментальная ценность // Философские науки. – 2004. – № 4.

3. Черняк Г.А., Ангелов Г.В.,Гордієнко І.А., Буценко І.М., Шевченко Г.А., Дишкантюк О.В., Тітлова С.М., Шарахматова Т.Е., Черкаський А.В. Пошук гармонії в людському взаєморозумінні / Науково-навчальний посібник. Херсон: Гринь Д.С. – 2014. – 688 с.

ЗМІСТ

1	КОМПЬЮТЕРНАЯ МОДЕЛЬ МАРКЕТИНГОВОЙ СИСТЕМЫ МАССОВОГО ОБСЛУЖИВАНИЯ ОБЪЕКТОВ ПИТАНИЯ Лапицкая О.В., к.э.н., доцент, Шах А.В., м.т.н., аспирант, Гомельский государственный технический университет имени П.О. Сухого, Республика Беларусь	3
2	BIOECONOMY STRATEGY IN THE EUROPEAN UNION Voicilaş D.M., Assoc.prof.dr., Senior researcher, Romanian Academy, Institute of Agricultural Economics, Bucharest, Romania	6
3	МИРОВАЯ ЭКОНОМИКА НА ФОНЕ ПАНДЕМИИ КОРОНАВИРУСА Чичинадзе Б.Д., д.э.н., доцент, каф. Экономики, Кутаисский государственный университет им. Ак. Церетели, Грузия	11
4	ПРИЧИНЫ ЗАСТОЯ УКРАИНСКОГО ИННОВАЦИОННОГО СЕКТОРА Башашкин Н., Экономический Университет Варны, Болгария, Okulicz-Kozaryn W. (научный консультант), School of Entrepreneurship, Wroclaw University of Environmental and Life Sciences, Poland	14
5	ОЦІНКА СТАНУ КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНОСТІ ТУРИСТИЧНИХ ДЕСТИНАЦІЙ ОДЕСЬКОЇ ОБЛАСТІ Меліх О.О., д.е.н., професорка, Саркісян Г.О., к.т.н., доцентка; Шепелева О.В., аспірантка, Молодан М.М., аспірантка, ОНАХТ, м. Одеса	16
6	САМОІДЕНТИФІКАЦІЯ ЯК ПРОЦЕС ІНТЕГРАЦІЇ ГРОМАДЯНСЬКОЇ ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ В СУЧАСНОМУ СУСПІЛЬСТВІ Соловей А.О., к.і.н., доцент; Ботіка Т.С., к.і.н., ст. викладач; Мамроцька О.А., к.і.н., ст. викладач, ОНАХТ, м. Одеса	19
7	ДІАЛОГ КУЛЬТУР І УКРАЇНА: ВИМОГА ЧАСУ Соловей А.О., к.і.н., доцент; Ботіка Т.С., к.і.н., ст. викладач; Мамроцька О.А., к.і.н., ст. викладач, ОНАХТ, м. Одеса	21
8	ДЕЯКІ АСПЕКТИ МОНІТОРИНГУ ОСВІТНІХ ПРОЦЕСІВ В УКРАЇНІ Шишко О. Г., канд. іст. наук, доц., ОНАХТ, м. Одеса	22
9	РОЗУМІННЯ ГРОМАДЯНСЬКОГО СУСПІЛЬСТВА У РОБОТАХ Г.В.Ф. ГЕГЕЛЯ ТА СЬОГОДНІ Шевченко Г.А. к.філос.н., доцент, Мельник Ю.М. к.філос.н., доцент, ОНАХТ, м. Одеса	25
10	ПРАВОВІ ОСОБЛИВОСТІ ІННОВАЦІЙНОГО РОЗВИТКУ Орлова В. О., к.і.н., ст. викладач, ОНАХТ, м. Одеса	26
11	ДЕЯКІ ФАКТОРИ ВПЛИВУ НА ФОРМУВАННЯ ГРОМАДЯНСЬКОЇ ІДЕНТИЧНОСТІ СТУДЕНТСЬКОЇ МОЛОДІ Черняк Г.А. к. і. н., доцент, ОНАХТ, м. Одеса	30
12	СОЦІАЛЬНО-ПСИХОЛОГІЧНІ ФАКТОРИ ФОРМУВАННЯ ГРОМАДЯНСЬКОЇ ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ СТУДЕНТСЬКОЇ МОЛОДІ Черняк Г.А. к. і. н., доцент, Петракова Є.Р., к. п. н., доцент, ОНАХТ, м. Одеса	32
13	СТАТИСТИЧНИЙ АНАЛІЗ ДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВ КОНДИТЕРСЬКОЇ ГАЛУЗІ УКРАЇНИ В ОСТАННІ РОКИ Лобоцька Л.Л., к.т.н., доцент, Зелінська О.Є., магістрант, ОНАХТ, м. Одеса	34
14	КЛАСИФІКАЦІЯ РИЗИКІВ ІННОВАЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ Свистун Т.В., к.е.н., доцент, ОНАХТ, м. Одеса	37
15	ОСНОВНІ НАПРЯМИ ВПРОВАДЖЕННЯ ІННОВАЦІЙ У ХАРЧОВІЙ ПРОМИСЛОВОСТІ Константинова Т.В., к.е.н., ст. викладач, ОНАХТ, м. Одеса	38
16	ПРОБЛЕМИ МОТИВАЦІЇ ПЕРСОНАЛУ В УМОВАХ КАРАНТИННИХ ОБМЕЖЕНЬ Колесник В.І., к.е.н., доцент; Вігуржинська С.Ю., к.е.н, доцент, ОНАХТ, м. Одеса	41